

Depresyon Değerlendirme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Depresyon Değerlendirme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19667>

Özet

Çocuklar için Depresyon Değerlendirme Ölçeği'nin Gözden Geçirilmiş Formu (ÇDDÖ-R), ergen popülasyonunda depresyon belirtilerinin yoğunluğunu ve doğasını ölçmek amacıyla geliştirilmiş uluslararası bir araçtır. Bu akademik çalışmada, ölçeğin Türk ergen popülasyonundaki psikometrik özelliklerini, özellikle yapı geçerliliğini ve çeşitli güvenirlik türlerini inceleyerek standardizasyonunu sağlayarak amaçlanmıştır. Uyarlama çalışması, ÇDDÖ-R'nin kültürel bağlamda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabileceğini destekleyen güçlü istatistiksel kanıtlar sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Depresyon, Ergen, Çocuklar için Depresyon Değerlendirme Ölçeği-Gözden Geçirilmiş Formu (ÇDDÖ-R), Uyarlama, Geçerlilik, Güvenirlik, Faktör Analizi, Likert Ölçeği

Yazarlar

Sevay Ayşen (Uyarlama Sorumlusu)

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, orijinal olarak geliştirilen Çocuklar için Depresyon Değerlendirme Ölçeği-Gözden Geçirilmiş Formu'nun (ÇDDÖ-R) Türkçe formunun, Türk popülasyonundaki ergenler üzerindeki psikometrik özelliklerini (geçerlilik ve güvenirlik) belirlemektir. Çalışmada, bu uyarlamanın klinik ve araştırma ortamlarında ergenlerdeki depresyon düzeylerini doğru bir şekilde ölçüp ölçemediğini kanıtlamaya hedeflemiştir.

Yapı (Construct)

Ölçek, majör depresif bozukluklar bağlamında görülen ve özellikle çocukluk/ergenlik dönemine özgü olan duygusal, bilişsel, motivasyonel ve somatik semptomlar ölçen geniş bir depresyon yapısını hedef alır. ÇDDÖ-R, ergenlerin kendi bildirimlerine dayanarak depresif semptom yelpazesini derinlemesine değerlendirmeye olanak tanır.

Ölçek, 15 maddeden oluşmakta olup, bu maddeler genellikle ruh hali, özsaygı, enerji seviyesi, uyku düzeni ve genel memnuniyet gibi depresyonun temel bileşenlerini sorgulamaktadır. Kullanılan 7'li Likert derecelendirme sistemi, semptomların şiddeti ve şiddeti hakkında detaylı bilgi toplamaya sağlamaktadır.

Geçerlilik

Ölçeğin geçerliliği, özellikle yapı geçerliliği kapsamında detaylı olarak incelenmiştir. Yapılan faktör analizi çalışmaları, ÇDDÖ-R formunun teorik yapıya destekleyen bulgular ortaya koymuştur.

Yapı Geçerliliği: Yapı geçerliliğini test etmek amacıyla yürütülen faktör analizinde, özdeşleştirici istatistik 1'den büyük olan toplam 16 faktör elde edilmiştir. Bu faktörler, ölçekteki varyansın %94.1'ini açıklamaktadır.

Ortak Varyanslar: ÇDDÖ-R formuna ait maddelerin ortak varyans değerleri incelendiğinde, bu değerlerin 0.45 ile 0.87 arasında değiştiği gözlemlenmiştir. Bu aralık, maddelerin ölçülen yapıya yüksek düzeyde katkıda bulunduğunu göstermektedir.

Güvenilirlik

ÇDDÖ-R'nin Türkçe formunun güvenilirliği, değerlendirilmeciler arası ve e zamanlı güvenilirlik yöntemleri kullanılarak test edilmiştir. Elde edilen korelasyon puanları, ölçeğin yüksek düzeyde tutarlılık sergilediğini göstermektedir.

Değerlendirilmeciler Arası Güvenilirlik: Farklı çocuk psikiyatrisi uzmanı tarafından yapılan genel depresyon değerlendirmesi ile ÇDDÖ özet puanları karşılaştırılmıştır. Farklı değerlendirici arasındaki korelasyon puanları, ÇDDÖ özet puanları için **0.96** ve Depresyonun genel değerlendirilmesi puanları için **0.92** olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlar, ölçeğin farklı klinisyenler tarafından uygulandığında dahi yüksek tutarlılık sergilediğini kanıtlar.

E Zamanlı Güvenilirlik: Bir değerlendirilmecinin genel klinik değerlendirme puanları ile diğer değerlendirilmecinin ÇDDÖ özet puanları arasındaki karşılaştırılabilirlik yoluyla e zamanlı güvenilirlik hesaplanmıştır. Bu analiz sonucunda **0.89** ve **0.92** düzeyinde yüksek korelasyon puanları elde edilmiştir.

Faktör Analizi

Çocuklar için Depresyon Değerlendirme Ölçeği-Gözden Geçirilmiş Formu'nun (ÇDDÖ-R) yapısal özelliklerini ortaya koymak için temel bileşenler faktör analizi uygulanmıştır.

Başlangıç analizinde, özdeşleştirici 1'in üzerinde olan 16 faktör tanımlanmıştır. Ancak, daha net bir faktör yapıya elde etmek amacıyla Varimax döndürme işlemi uygulanmıştır. Döndürme sonrasında, teorik ve istatistiksel olarak anlamlı bulunan ve özdeşleştirici 1'in üstünde kalan 4 faktör değerlendirilmeye alınmıştır. Bu dört faktörlü yapı, ölçeğin depresyonun farklı boyutlarını ölçme yeteneğini göstermektedir.

Enstrüman

Test Tipi: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Ölçeği (15 madde, 7'li Likert Derecelendirme)

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal ölçek İngilizce'dir)

Popülasyon Grubu: Klinik ve Normal Ergen Popülasyonu

Yaş Grubu: Ergenlik dönemi (Özgün çalışmada belirtilen yaş aralığı için referansa bakılmalıdır.)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki ergenler üzerinde gerçekleştirilen geçerlilik ve güvenirlik çalışması.

Test Metodolojisi: 7'li Likert tipi derecelendirme ile bireylerin depresif semptomları ne sıklıkta veya şiddette yaşadıkları belirlemeye dayalıdır.

Anahtar Kelimeler

Çocuk Psikiyatrisi, Korelasyon, Yapısal Eşitlik, Geçerlilik, Güvenirlik, Özdeğer, Varimax Döndürme, Ergen Depresyonu

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilinmiyor

Bağılı E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yazma Adresi: Doktora tezi yazarı Sevay Ayten (Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Test Yolu (Uyarlama): 2012 (Doktora tezinin tamamlanmasıyla).

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanımı ve tam metnine erişim için orijinal ölçek sahiplerinden ve uyarlama yazarından izin alınması gerekmektedir. Akademik referans ve tam tez metni için YÖK Ulusal Tez Merkezi kaynakları kullanılabilir.

Ölçeğin orijinal PDF formu aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [depresyon-değerlendirme-ölçeği-toad.pdf](#)

Referanslar

AL?EN, S. (2012). Çocuklar için Depresyon Değerlendirme Ölçeği-gözden geçirilmi? formunun Türkçe uyarlamas?n?n Türk popülasyonundaki ergenlerde psikometrik özellikleri (Doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmi?tir.

Tezin orijinal linki: tez.yok.gov.tr

Depresyon Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynak içerikte ölçeğin 15 maddesi listelenmemi?tir. Yaln?zca ölçeğin 15 maddeden olu?tu?u bilgisi mevcuttur. Maddelerin tam içeri?i için yukar?da belirtilen doktora tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.